

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

№ _____
На № _____ від _____

**Міністерство освіти і науки
України**

**Обласні державні
адміністрації**

Асоціація міст України

Щодо освітньої субвенції

Міністерство фінансів України щодо забезпеченості та ефективного використання коштів освітньої субвенції на виплату заробітної плати педагогічних працівників у 2019 році інформує.

У 2018 році Міністерство фінансів листом від 20.09.2018 №07010-07-21/24561 наголошувало на тому, що рішення щодо здійснення наближення обсягу освітньої субвенції, або її перерозподілу між місцевими бюджетами не сприяють забезпеченню підвищення якості надання освітніх послуг, престижу професії вчителя та в подальшому не будуть підтримуватися Міністерством фінансів.

Також зазначалося, що місцеві органи влади мають вжити заходів з дотримання вимог бюджетного законодавства, оптимізації мережі, штатної чисельності та контингентів учнів закладів загальної середньої освіти, забезпечення у повному обсязі виплати заробітної плати та недопущення утворення кредиторської заборгованості з цих виплат, дотримання жорсткого режиму економії бюджетних коштів та посилення фінансово-бюджетної дисципліни.

Крім того, Державною аудиторською службою України у 2018 році здійснено ряд перевірок щодо використання коштів освітньої субвенції і виявлено непоодинокі факти порушення законодавства, зокрема:

- невиконання вимог статей 51 та 77 Бюджетного кодексу України: за наявної незабезпеченості видатків на виплату заробітної плати педагогічним

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 20B4E4ED0D30998C04000000827028009C256700

Підписувач Джигир Юрій Анатолійович

Дійсний з 30.08.2018 0:00:00 по 30.08.2020 0:00:00

Міністерство фінансів України

07010-05-5/12419 від 08.05.2019

працівникам здійснювалися виплати премій, надбавки за престижність педагогічної праці, щорічної грошової допомоги, надбавки за складність та напруженість у роботі у максимальному розмірі (зокрема у Хмельницькій, Житомирській, Волинській, Вінницькій, Львівській, Рівненській, Сумській та Черкаській областях);

- невиконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 №228, наказу Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 №1205 в частині не приведення чисельності працівників установ освіти у відповідність з фондом заробітної плати та введенням додаткових посад (зокрема у Чернігівській та Рівненській областях);

- нецільове витрачання коштів освітньої субвенції на утримання дошкільних закладів, дошкільних відділень навчально-виховних комплексів, оплату праці фахівців, посади яких не віднесені до педагогічних, (зокрема у Вінницькій області, місті Києві) тощо (копія аналітичної довідки Держаудитслужби додається).

Тобто, органами місцевої влади та керівниками установ освіти нехтуються вимоги бюджетного законодавства.

Незважаючи на застереження Мінфіну та результати перевірок Держаудитслужби протягом поточного року від Міністерства освіти і науки знову надходять звернення щодо здійснення наближення асигнувань освітньої субвенції по окремих місцевих бюджетах.

Слід зазначити, що здійснення наближення асигнувань освітньої субвенції на попередні місяці не вирішує проблему незабезпеченості видатків освітньої субвенції та може призвести до утворення заборгованості із виплати заробітної плати у четвертому кварталі поточного року педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів.

У зв'язку з цим ще раз наголошуємо, що відповідно до статті 51 Бюджетного кодексу України керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фонду заробітної плати, затвердженого для бюджетних установ у кошторисах.

Згідно з частиною четвертою статті 77 Бюджетного кодексу України місцеві ради під час затвердження бюджетів враховують у першочерговому порядку потребу в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати.

Відповідно до Порядку та умов надання освітньої субвенції відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків навчальних закладів, визначених у статті 103² Бюджетного кодексу України, включаючи погашення бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на облік в органах казначейства.

Крім того, внесення змін до помісячного розпису асигнувань освітньої субвенції та здійснення наближення видатків нівелює основні принципи Формули розподілу освітньої субвенції та призводять до гальмування процесів оптимізації мережі шкіл.

Діюча Формула розподілу освітньої субвенції спрямована на підвищення якості надання освіти шляхом стимулювання органів місцевого самоврядування до здійснення заходів щодо оптимізації неефективної мережі шкіл. Коштами освітньої субвенції забезпечується у повному обсязі оплата праці оптимальної чисельності вчителів при максимально ефективній мережі шкіл.

Тобто, у разі наявності малокомплектних шкіл з низькою наповнюваністю класів, відповідні місцеві ради мають покривати дефіцит коштів освітньої субвенції за рахунок власних доходів.

Ключовими факторами, що впливають на незабезпеченість видатків на освіту, є:

- неоптимальна та неефективна мережа закладів загальної середньої освіти (у 2018/2019 н. р. в Україні функціонує 230 малокомплектних шкіл I ступеню, в кожній з яких навчається менше 10 дітей, або майже кожна п'ята школа (наприклад, у Сумській області – 11 шкіл або 42,3% від загальної кількості шкіл, у Чернігівській області – 12 шкіл або 42,9% від загальної кількості шкіл); 687 малокомплектних шкіл I ступеню, в кожній з яких навчається від 10 до 49 учнів, або кожна друга школа (наприклад, у Івано-Франківській області – 62 школи або 70% від загальної кількості шкіл, у Херсонській області – 33 школи або 89% від загальної кількості шкіл); 815 шкіл I–II ступенів з кількістю 40 і менше учнів, або кожна п'ята школа (наприклад, у Сумській області – 38 шкіл або 46% від загальної кількості шкіл, у Чернігівській області – 70 шкіл або 59,3% від загальної кількості шкіл); 2076 малокомплектних шкіл I–III ступенів, в кожній з яких навчається менше 100 дітей (кожна п'ята школа) (наприклад, у Сумській області – 148 шкіл або 46% від загальної кількості шкіл, у Черкаській області – 152 школи або 36% від загальної кількості шкіл);

- низька наповнюваність класів учнями у загальноосвітніх навчальних закладах (у 2018/2019 н. р. у формульному розрахунку освітньої субвенції застосовується розрахункова наповнюваність класів, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1088. Оскільки, на даний час фактична наповнюваність класів у загальноосвітніх навчальних закладах значно менше розрахункової, здійснюється надлишкове утримання 5750 класів, що призводить до неефективного використання коштів в обсязі 2,1 млрд. гривень. Найбільша кількість додаткових класів у Тернопільській області – 499 класів, у Вінницькій області – 490 класів, у Київській області – 400 класів).

Отже, окремі місцеві органи влади штучно створюють умови для функціонування додаткових класів, утримання яких призводить до виплати заробітної плати додатковій чисельності педагогічних працівників.

Враховуючи викладене, в подальшому з метою уникнення ситуацій з виникненням незабезпеченості у видатках на оплату праці педагогічних

працівників закладів загальної середньої та остаточного відходу від практики здійснення наближення та перерозподілу освітньої субвенції місцеві органи влади мають неухильно забезпечити:

виконання статей 51 та 77 Бюджетного кодексу України в частині утримання керівниками бюджетних установ чисельності працівників та здійснення фактичних видатків на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фонду заробітної плати; першочергового врахування під час затвердження місцевих бюджетів потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати;

упорядкування структури штатної чисельності працівників у межах затверджених асигнувань на оплату праці, не допускаючи збільшення такої чисельності;

вжиття заходів щодо оптимізації існуючої мережі бюджетних установ, зокрема закладів загальної середньої освіти, та приведення її у відповідність до фінансового ресурсу;

приведення фактичної наповнюваності класів закладів загальної середньої освіти до розрахункової наповнюваності;

перегляд розмірів надбавок та доплат, встановлення яких передбачається від мінімального до максимального розмірів;

вжиття заходів щодо наповнення місцевих бюджетів, вишукування додаткових джерел надходжень до бюджетів, дотримання жорсткого режиму економії бюджетних коштів та посилення фінансово-бюджетної дисципліни;

забезпечення спрямування власного додаткового фінансового ресурсу на виплату заробітної плати додаткової чисельності педагогічних працівників, яка перевищує нормативну кількість відповідно до Формули розподілу освітньої субвенції;

здійснення аналізу ефективності використання власних бюджетних коштів по непершочергових статтях та напрямках, в тому числі і на проведення виплат стимулюючого характеру, та вишукування додаткових джерел для покриття дефіциту коштів на виплату заробітної плати тощо.

У свою чергу Міністерство освіти і науки України як головний розпорядник коштів освітньої субвенції має посилити контроль за цільовим та ефективним витрачанням коштів освітньої субвенції.

Додаток: на 8 арк. в першу адресу.

Заступник Міністра

Ю. ДЖИГИР

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

04070, м. Київ, вул. П.Сагайдачного, 4, тел. 425-09-24, факси 462-51-55, 485-17-69
E-mail: postmast@dkrs.gov.ua Код ЄДРПОУ № 40165856

21.02.2019 № 03-14/93-2019

На № _____ від _____

Міністерство фінансів України

Про інформування

Державна аудиторська служба України на доповнення до листа від 06.11.2018 № 03-12/479-2018 надсилає аналітичну довідку про результати перевірок, проведених на виконання пунктів 6.3, 6.4 протоколу засідання Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2018 року № 39, щодо дотримання вимог статті 77 Бюджетного кодексу України органами місцевого самоврядування, які допустили у 2018 році виникнення простроченої кредиторської заборгованості із заробітної плати педагогічним працівникам та її незабезпеченість у необхідному обсязі.

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Ю. СОЛЯНИК

Світлана Гребень 485 17 71

4851782

Аналітична довідка
про результати перевірок дотримання вимог статті 77 Бюджетного кодексу України органами місцевого самоврядування, які допустили протягом 2018 року виникнення простроченої кредиторської заборгованості із заробітної плати педагогічним працівникам та її незабезпеченість у необхідному обсязі

Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи на виконання пунктів 6.3, 6.4 протоколу засідання Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2018 року № 39 упродовж жовтня – грудня 2018 року провели перевірки дотримання вимог статті 77 Бюджетного кодексу України органами місцевого самоврядування, які допустили у 2018 році виникнення простроченої кредиторської заборгованості із заробітної плати педагогічним працівникам та її незабезпеченість у необхідному обсязі, та установили таке.

Лише ці перевірки спонукали окремі органи місцевої влади до вжиття заходів з оптимізації мережі навчальних закладів, зменшення кількості ставок педпрацівників гурткової роботи, забезпечення нормативу наповненості класів до обсягів, закладених при розрахунку освітньої субвенції, та до спрямування додаткового фінансового ресурсу місцевих бюджетів на забезпечення цієї потреби. Як наслідок, з огляду на перерозподіл обсягів освітньої субвенції згідно з розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 року № 868-р, від 12 грудня 2018 року № 964-р, 1018-р, 1019-р, заявлена станом на 24.10.2018 незабезпеченість щодо оплати праці педпрацівників за 12 областями та м. Києву на суму 1060,4 млн грн відсутня на кінець 2018 року.

Крім того, окремі органи місцевого самоврядування (м. Могилів-Подільський, Хмельницький район (Вінницька область), Драбівський район (Черкаська область), Сколівський район, м. Борислав (Львівська область), Плисківська ОТГ (Чернігівська область) не підтвердили потреби в коштах на оплату праці педпрацівників на суму понад 8,0 млн гривень.

Результати перевірок засвідчили, що основною причиною незабезпеченості у коштах на виплату заробітної плати педагогічним працівникам є нехтування органами місцевої влади та керівниками установ освіти вимог бюджетного законодавства.

Зокрема, при прийнятті місцевих бюджетів на 2018 роки органами місцевої влади не дотримуються вимоги частини четвертої статті 77 Бюджетного кодексу України щодо забезпечення видатків на оплату праці по закладах освіти.

При цьому кошти місцевих бюджетів спрямовували на виконання різноманітних програм або на виплату премій власним працівникам, а здійснення оплати праці педагогічних працівників вважали лише обов'язком держави. Позаяк статтею 53 Конституції України саме держава забезпечує

розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання.

Водночас контроль за відповідністю бюджетному законодавству показників затверджених бюджетів, розпису бюджету, кошторисів бюджетних установ та інших документів, які використовуються у бюджетному процесі відповідно до статті 115 Бюджетного кодексу України, покладено на обласні державні адміністрації – щодо районних та міських (міст обласного значення) бюджетів та на районні державні адміністрації – щодо міських (міст районного значення), селищних, сільських бюджетів та бюджетів їх об'єднань, що створюються згідно із законом. Також Законом України від 09 квітня 1999 р. № 586-XIV «Про місцеві державні адміністрації» (статті 13, 18) визначено, що до відання адміністрацій у межах і формах, визначених Конституцією і законами України, належить вирішення питань щодо бюджету, фінансів та обліку. Зокрема, адміністрація складає і подає на затвердження ради проект відповідного бюджету та забезпечує його виконання, звітує перед відповідною радою про його виконання, подає в установленому порядку до органів виконавчої влади вищого рівня пропозиції щодо обсягу коштів Державного бюджету України для їх розподілу між територіальними громадами, розмірів дотації і субсидії; здійснює фінансування підприємств, установ та організацій освіти, культури, науки, охорони здоров'я тощо, переданих у встановленому порядку в управління місцевій державній адміністрації або органами місцевого самоврядування тощо.

Отже, голови Вінницької ОДА Коровій В.В., Волинської ОДА Савченко О.І., Житомирської ОДА Гундич І.П., Львівської ОДА Синютка О.М., Рівненської ОДА Муляренко О.В., Сумської ОДА Ключко М.О., Тернопільської ОДА Барна С.С., Хмельницької ОДА Лозовий В.М., керівник Донецької обласної військово-цивільної адміністрації Куць О.І., Київський міський голова Кличко В.В. та колишні голови Київської ОДА Горган О.Л., Черкаської ОДА Ткаченко Ю.О., Чернігівської ОДА Куліч В.П. не забезпечили дотримання вимог бюджетного законодавства при затвердженні відповідних бюджетів на 2018 рік.

Перевірки засвідчили, що порушення вимог бюджетного законодавства допускалися не лише на етапі затвердження місцевих бюджетів, а й продовжувалися на етапі затвердження кошторисів бюджетних установ та їх виконанні.

Вимогами Бюджетного кодексу України (стаття 47) визначено, що відповідно до затвердженого розпису бюджету розпорядники бюджетних коштів одержують бюджетні асигнування, що є підставою для затвердження кошторисів. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до абзацу другого пункту 28 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228, розпорядники зобов'язані свої витрати привести у відповідність з

бюджетними асигнуваннями та іншими показниками, що доведені лімітними довідками, для цього чисельність працівників установи, що пропонується до затвердження за штатним розписом, має бути приведена у відповідність з визначеним фондом оплати праці, а інші витрати – відповідно до інших встановлених асигнувань, щоб забезпечити виконання покладених на установу функцій.

Аналогічна вимога визначена пунктом 1 статті 51 Бюджетного кодексу України – керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників та здійснюють фактичні витрати на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фонду заробітної плати, затвердженого для бюджетних установ у кошторисах.

Зокрема, за відсутності затверджених бюджетних асигнувань на оплату праці керівники органів освіти тарифікували педагогічні ставки, планували та відповідно виплачували заохочувальні виплати у максимально можливих розмірах, передбачених законодавством.

У містах Хмельницький, Кам'янець-Подільський, Нетіш та Старокостянтинів Хмельницької області при заявленій незабезпеченості коштами на суму 23,3 млн грн виплачували надбавку за престижність праці педагогічним працівникам у розмірі 20%. Водночас зменшення цієї надбавки лише на 10% надало б змогу зекономити кошти на суму 25,8 млн грн та, як наслідок, забезпечити педагогів заробітною платою до кінця року без залучення додаткових коштів.

Такі неефективні рішення також приймали у Вінницькій, Волинській, Житомирській, Львівській, Рівненській, Сумській, Хмельницькій та Черкаській областях.

За наявної незабезпеченості в коштах по м. Житомир на суму 23,4 млн грн згідно із тарифікацією та штатним розписом упродовж року виплачували надбавки за складність та напруженість у роботі до 50%, за престижність педагогічної праці у розмірі 20% (визначений як максимальний розмір до вересня 2018 року), премії та щорічну винагороду – 50% від посадового окладу. Загалом такі виплати становили 36,5 млн гривень.

Водночас аналізом рішень сесій «Про міський бюджет на 2018 рік» (зі змінами) Житомирської міської ради встановлено, що за наявності соціальної напруги із незабезпеченості асигнуваннями на оплату праці з бюджету (загального фонду) надавалися субвенції державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів, що суперечить пункту 2 статті 85 Бюджетного кодексу України (0,3 млн грн), та спрямовувалися кошти до спеціального фонду бюджету на виконання різних місцевих програм, поповнення статутних капіталів комунальних підприємств (284,4 млн грн).

Аналогічне встановлено по м. Ковель при незабезпеченості 14,5 млн грн, з якої 3,5 млн грн планувалося спрямувати на виплату щорічної винагороди педагогічним працівникам у розмірі 100% від посадового окладу. Міською радою прийнято рішення щодо передачі коштів із загального фонду до

бюджету розвитку (спеціального фонду) на капітальні видатки на суму 31,5 млн гривень.

Прикрим є той факт, що отримані Ковельським міським бюджетом у грудні 2018 року кошти освітньої субвенції на суму майже 3,0 млн грн спрямовано на виплату премій та інших заохочувальних виплат педпрацівникам.

Як засвідчили результати перевірки, окремі органи місцевої влади до потреби в коштах включали суми заохочувальних виплат або суми, які вже попередньо були виділені із місцевого бюджету та включені для фактичного поновлення власних фінансових ресурсів, спрямованих на освіту, а це близько 513,1 млн гривень.

Зокрема, потребу в коштах освітньої субвенції на виплату заробітної плати педпрацівникам у м. Дружківка було збільшено на 3,2 млн грн, незважаючи на те, що її забезпечено шляхом виділення у вересні 2018 року коштів з місцевого бюджету.

ОТГ Узинська (Київська область), забезпечивши видатки на оплату праці коштом освітньої субвенції та місцевого бюджету у грудні 2018 року, додатково отримала від перерозподілу з державного бюджету освітню субвенцію на суму 2,9 млн грн, з якої лишилося у залишках на рахунку місцевого бюджету 0,5 млн гривень.

Не зважили на забезпеченість і в Козятинському районі (Вінницька область), як наслідок, додатково виділені у грудні 2018 року кошти освітньої субвенції на суму 2,5 млн грн залишилися невикористаними.

По Дубечненській ОТГ Волинської області у грудні 2018 року спочатку були виділені кошти на суму 0,5 млн грн для недопущення незабезпеченості, проте дізнавшись, що з державного бюджету додатково надходять кошти освітньої субвенції, їх повернуто до сільського бюджету. Як наслідок, коштом освітньої субвенції виплачено не лише основну заробітну плату педагогам, а й заохочувальні виплати на суму 0,3 млн гривень. Водночас залишок освітньої субвенції на суму 0,1 млн грн, який обліковувався на початку 2018 року, не було використано.

Найбільшою проблемою, як свідчать результати перевірок, є **невжиття на належному рівні заходів щодо оптимізації мережі, штатної чисельності та контингентів закладів. Тобто місцеві органи влади штучно створювали умови для функціонування додаткових класів, утримання яких, своєю чергою, вимагало додаткових бюджетних асигнувань на виплату заробітної плати педагогічним працівникам, утримання яких залежить від кількості класів.**

Зокрема, утримання 13 загальноосвітніх навчальних закладів у Теофіпольському районі Хмельницької області, де середня наповнюваність класів становила від 2,8 учнів до 22,4 учнів, обійшлася бюджету у 6,2 млн грн, з яких кошти освітньої субвенції – 5,5 млн гривень.

Незабезпечення наповненості класів до формульного розрахунку обсягу розподілу освітньої субвенції на 1 учня/клас в м. Ромни та Кролевецькому районі (Сумська область) призвело до додаткових витрат на загальну суму 4,0 млн грн на утримання 48 штатних одиниць педпрацівників.

Слід зауважити, що в Кролевецькому районі утримували навчальний заклад із 5,25 ставки педпрацівника, де навчалися 2 учні. Лише у 2018 році спрямовано коштів освітньої субвенції на заробітну плату цих педагогів 0,3 млн гривень.

У м. Самбір додатковий поділ класів для вивчення української мови обтяжив бюджет на суму 0,4 млн грн, спрямованих на утримання 3 педагогів.

Поряд з цим окремі органи місцевої влади на свій розсуд приймали рішення щодо введення додаткових посад, які не передбачені Типовими штатними нормативами загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 06 грудня 2010 р. № 1205 (далі – Типові штати), та утримували їх коштом освітньої субвенції.

Наприклад, Управління освіти Чернігівської міської ради на утримання додаткових 13 посад, уведених рішенням місцевого органу влади та не передбачених Типовими штатами, спрямувало лише у 2018 році 1,1 млн гривень.

Водночас ця міська рада при незабезпеченості 15,4 млн грн прийняла рішення щодо передачі коштів із загального фонду до бюджету розвитку (спеціального фонду) на капітальні видатки на суму 409,1 млн грн та розмістила на депозитах кошти загального фонду на суму 700,0 млн гривень.

Аналогічно комунальний заклад «Костопільський обласний ліцей-інтернат I-III ступенів фізичної культури і спорту» Рівненської обласної ради на утримання понаднормативної посади заступника директора витратив 0,6 млн гривень.

При заявленій незабезпеченості в коштах загалом на суму 21,8 млн грн понад кількість, визначену формулою обсягів розподілу освітньої субвенції, утримували педагогів у Рівненській області, а саме: у Гошанському районі – 182 ставки, Дубенському – 158 ставок, Корецькому – 257 ставок, об'єднаних територіальних громадах смт Демидівка і смт Млинів – 74 та 113 ставок відповідно, на що витрачено коштів освітньої субвенції на загальну суму понад 5,0 млн гривень.

Варто зазначити, що нівелює процес оптимізації шкіл і не зменшує навантаження на бюджети усіх рівнів перетворення навчальних закладів I-III ступенів у філії опорних шкіл I-III ступенів з кількістю учнів менше 25 осіб, позаяк така реорганізація переважно призводить лише до зміни назви загальноосвітнього навчального закладу без урахування ефективності витрачання бюджетних коштів на їх утримання.

Як приклад, у Львівській області в одній із філій опорних шкіл Перемишлянського району, яка є загальноосвітнім навчальним закладом I-II ступеня атестації, навчалось лише 23 учні, підготовку яких здійснювало 9 педагогів та на оплату праці яких спрямовано 0,8 млн грн освітньої субвенції.

Створення в одному із сіл Броварського району Київської області всупереч законодавству опорної школи та її філії, яка завантажена лише на третину, призвело до збільшення витрат коштом освітньої субвенції на суму 2,4 млн гривень.

Відсутність співпраці між органами виконавчої влади в регіонах із депутатами місцевих рад не сприяло виконанню заходів щодо оптимізації мережі шкіл та відповідно ефективному використанню коштів освітньої субвенції.

Як приклад, у Катеринопільському районі Черкаської області не знайшло підтримки у депутатів районної ради рішення щодо пониження ступеня 10 загальноосвітніх навчальних закладів, що дало б змогу зекономити коштів на суму майже 8,0 млн грн, та, як наслідок, уникнути незабезпеченості на суму 5,1 млн гривень.

Водночас перевірки засвідчили, що й виділені кошти освітньої субвенції використовували нерационально та не за цільовим призначенням, яке надалі також призвело до незабезпеченості у коштах на виплату заробітної плати.

Прикладом цього є нецільове використання коштів освітньої субвенції на утримання дошкільних закладів освіти та дошкільних відділень навчально-виховних комплексів, а також на оплату праці фахівців, посади яких не віднесені до посад педагогічних працівників.

Зокрема, у Барському районі та м. Козятині Вінницькій області допустили нецільове використання коштів освітньої субвенції на суму майже 5,0 млн грн через утримання дошкільних відділень навчально-виховних комплексів.

Аналогічне встановлено в управліннях освіти Оболонської та Подільської районної в м. Києві державної адміністрації – на 1,0 млн гривень.

Окрім цього, до зайвого витрачання коштів освітньої субвенції призвело неправильне встановлення працівникам посадових окладів, надбавок та доплат, нарахування єдиного соціального внеску, які установлені в усіх закладах освіти.

Зокрема, через завищення посадових окладів, надбавки за престижність педагогічної праці та матеріальної допомоги, встановлення надбавок за класне керівництво з порушенням законодавства у відділах освіти Катеринопільської райдержадміністрації та Кам'янської ОТГ (Черкаська область) установлені порушень на суму 0,6 млн гривень.

Задля покращення ефективності та законності використання бюджетних коштів за результатами проведених заходів міжрегіональні територіальні органи Держаудитслужби інформували органи влади на місцях із наданням відповідних пропозицій.

Про результати поінформовано правоохоронні органи та передано їм матеріали для розгляду і прийняття відповідних рішень.

Держаудитслужба й надалі проводить заходи державного фінансового контролю, під час яких досліджує окреслені питання.

Слід зазначити, що наразі місцеві бюджети мають фінансові ресурси для створення сприятливих умов у регіоні і лише від органів місцевої влади залежить їх наповнюваність та збалансованість.

Для підвищення ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на освітню субвенцію, недопущення виникнення незабезпеченості

видатків на оплату праці та підвищення рівня виконавської дисципліни, вважаємо за доцільне рекомендувати органам місцевої влади:

при затвердженні та виконанні бюджетів враховувати та забезпечити в першочерговому порядку потребу у коштах на оплату праці з нарахуваннями працівників бюджетних установ;

продовжити роботу з оптимізації мережі закладів освіти насамперед малокомплектних навчальних закладів та не допускати збільшення видатків на оплату праці педагогічним працівникам через штучний поділ класів.

Зобов'язати:

голів обласних державних адміністрацій здійснювати в межах області розподіл освітньої субвенції, зважаючи на фактичну потребу територіальних одиниць у коштах.

МОН, який є головним розпорядником освітньої субвенції, посилити контроль за цільовим та ефективним її витрачанням.

Директор Департаменту контролю
у галузі освіти, науки, спорту та
інформації Держаудитслужби

О. ПОЛЩУК